

Persbericht

Onderwerp: De Transitievisies Warmte en bewoners van Noord-Holland
Opsteller: Energie Samen Noord-Holland

Gemeentelijke warmteplannen nog niet erg op bewoners gericht

De aardgasvrije plannen van Noord-Hollandse gemeenten bieden nog alle kansen om voordelig voor bewoners uit te pakken. Maar die bewoners moeten dan wel nu met grote urgentie voorrang krijgen. Dit valt op te maken uit onderzoek dat Energie Samen Noord-Holland, de koepel van energie- en warmtecoöperaties, liet uitvoeren naar de zogenoemde Transitie Visies Warmte.

Op 31 december 2021 moest elke gemeente een Transitie Visie Warmte (TVW) hebben, zo is afgesproken in het Klimaatakkoord van 2019. In deze documenten moet te lezen zijn hoe gemeenten tijdig denken over te gaan op duurzame vormen van verwarming van dorpen, wijken en buurten. Energie Samen Noord-Holland (ESNH), de provinciale koepel van ongeveer tachtig energie- en warmtecollectieven zonder winstoogmerk, besloot alle uitgekomen Transitie Visies te onderzoeken op onder meer de ruimte en zeggenschap voor bewoners en initiatieven en de logica van gekozen technieken.

Een opvallende uitkomst van het onderzoek is dat gemeenten zeer wisselend omgaan met de mogelijkheden voor zeggenschap en initiatief van bewoners en lokale ondernemers. Hoewel het om hun eigen energie gaat, zijn wijken ingedeeld voor bijvoorbeeld 'een collectief warmtenet' of 'individueel *all electric*' met minimale inspraak van de mensen die daar wonen en werken. "Dat is vragen om moeilijkheden", aldus Aernoud Olde, coöperatief directeur van ESNH. "Het gaat om het verwarmen van de woningen van bewoners, een eerste levensbehoefte. Daar gaan de mensen zelf over, dat is zelfs vastgelegd in de wet. Het is goed wanneer de overheid perspectief biedt over hoe de wijk aardgasvrij kan worden, maar dat kan niet over de hoofden van de mensen heen. Zij betalen straks bovendien de rekening." De woordvoerder van duurzame initiatiefgroepen is wel blij dat gemeenten in het Klimaatakkoord stevig gestimuleerd zijn tot actie. Olde: "Het feit dat gemeenten met plannen voor een duurzame warmtetransitie moeten komen is erg positief. Je ziet dat ze ook druk zijn met het opbouwen van kennis en een energietransitie-team. Het besef is gekomen dat de opgave urgent en enorm is."

Olde ziet ook veel kansen. "Ons onderzoek suggereert dat gemeenten vaak niet goed weten hoe ze met bewoners en bedrijven om moeten gaan. De opdracht die zij vanuit het Rijk kregen biedt daartoe ook weinig houvast. Ook de capaciteit en middelen in de organisatie worden node gemist. Als energie- en warmtecoöperaties hebben wij al vele jaren ervaring opgedaan met duurzame energieprojecten. De kennis die we nu aan het opdoen, verzamelen en verspreiden zijn, kan de warmte-opdracht van gemeenten sterk verlichten. Soms gaat gemeentelijk samenwerken met bewoners al erg goed, zoals in sommige Gooise gemeenten. Maar meestal is er nog een verandering nodig in de houding van de gemeente richting bewoners en energiecollectieven. Alleen als we maximaal samenwerken slagen we in het volbrengen van een warmtetransitie die voor bewoners en bedrijven alle voordelen brengt."

De Transitie Visie Warmte is slechts een eerste stap in de warmtetransitie. Daarna volgt, geheel volgens protocol van het Klimaatakkoord, het Wijkuitvoeringsplan en ten slotte realisatie van de gemaakte plannen. Dit trapsgewijze pad biedt mogelijkheden volgens ESNH. Olde: "Als je de mensen alle informatie en voldoende zeggenschap biedt, is er heel veel mogelijk. Wij merken bijvoorbeeld dat veel mensen enthousiast worden op het moment dat ze ontdekken dat een duurzame warmtebron of een collectief warmtenet ook in handen van de gemeenschap kan komen. Dat enthousiasme van onderaf hebben we nodig, zo snel en veel mogelijk. Wij zeggen: ga door met besparen en isoleren in eigen huis, maar wacht als inwoners niet op plannen van bovenaf. Begin met kennis vergaren over de warmtetransitie en organiseer je in je eigen wijk. Dat is productief, en ook gewoon leuk!!"

Het gehele onderzoek is terug te lezen op de [site van Energie Samen Noord-Holland](#).

Noot aan redactie:

Voor meer informatie: Aernoud Olde, aernoud.olde@energiesamennoordholland.nl, 06-12505498